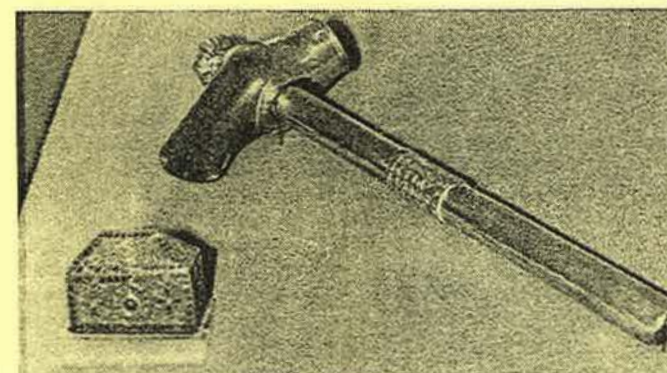

CAISSA
NIEUWS

367

Vergadernummer
augustus 1998

- Colofon -

Caissanieuws is het clubblad van de
schaakvereniging Caissa
opgericht 1-5-1951
Clublokaal: Oranjehuis
Van Ostadestraat 153
1073 TK Amsterdam
Telefoon 020 679 55 59
Clubavond: dinsdag

Voorzitter

Frans Oranje
Oudezijds Voorburgwal 109 C
1012 EM Amsterdam
Telefoon 020 627 70 17

Wedstrijdleider interne competitie

Pieter Allaart
Uilenstede 17-7
1183 AA Amsterdam
Telefoon 020 453 21 64

Wedstrijdleider externe competitie

Jop Dekker
Oudezijds Voorburgwal 268 E
1012 GL Amsterdam
Telefoon 020 620 42 22

Secretaris

Jaap Spreeuw
Solostraat 43
1095 GV Amsterdam
Telefoon 020 663 90 94

Penningmeester

Jaap Tanja
Bankastraat 24 hs
1094 EE Amsterdam
Postgiro 460 28 82 t.n.v.
SV Caissa - Amsterdam

Materiaalbeheer

Mirjam Klijnkramer
Holendrechtstraat 19 A
1078 TN Amsterdam
Telefoon 020 679 45 65
E-mail mklijnk@dds.nl

Redactie

Tony Lith
Tweede Helmersstraat 42 hs
1054 CL Amsterdam
Telefoon 020 683 44 92
E-mail tonylith@xs4all.nl

- Inhoud -

4. De uitnodiging
5. De verslagen
5. Liplezen met Jaap T.
10. Pieter ziet te veel problemen
14. Joost heeft bezwaard gemoed
15. Peter Koefoed rookt zware pijp
16. Leo Oomens: O la la!
22. De nieuwe teams
23. Michaël in Domstad
24. Joost geeft surfles
26. Capablanca forever
28. Peter Koefoed fris van de lever
29. De ranglijst

en verder ...

8. Schaken in Kalmukkië
9. Enige zomervuilsagen
15. Da Piero

- Agenda -

dinsdag 25 augustus
openingsronde competitie

28 augustus - 1 september
Open kampioenschap van
Haarlem

29 augustus
Zoetermeer
Botwinnik Rapid Toernooi
Inlichtingen 079 341 56 04

30 augustus
Gambit: Prindi-cup

1 september
ronde twee

5 september
Open kampioenschap van Gouda
Inlichtingen 018 253 39 95

8 september
ronde drie

- Redactioneel -

Waarschijnlijk heb ik vanwege een slecht verwerkt universitair verleden(tje) een lichte afkeer van het verschijnsel vergaderen. Dat is niet zo mooi van me, want zoals u weet zijn wij dol op vergaderen. Sociologen bespeuren zelfs enige vergaderdwang bij ons. Dit schijnt samen te hangen met het feit dat we in zo'n waterrijk land leven. Vanouds zijn de waterschappen druk doende met het verzwaren, dan wel het ophogen of in ieder geval het bewaken van de dijken. Dat maakt regelmatig overleg nodig en dan kun je geen ruzie gebruiken. Het compromis geldt daarbij als het hoogst haalbare. Vandaar dat het in ons landje zo'n goed georganiseerde bedoening is.

Goed, de agenda van de komende algemene ledenvergadering bevat één saillant punt: te weten punt 13. Dan zal duidelijk worden of ons, gegangmaakt door Joost van Steenis, een schitterende toekomst wacht of dat we wederom in de georganiseerde anarchie van het Keizersysteem zullen vervallen.

Ter redactie was het aanvankelijk niet echt opgefallen dat er iets was veranderd. Wat wel opviel was dat ook na een reeks plusjes de tegenstanders nog steeds behoorden tot de vertrouwde omgeving waar aardige zetten worden afgewisseld met zetten die een mens tot wanhoop drijven.

Geplet worden door een tegenstander die enerzijds diep respect afdwingt, vanwege de ELO-kloof, maar die je anderzijds het idee geeft dat je er qua schaken een beetje bijhoort, was er niet meer bij.

Pas door het artikel van Robert Kikkert begon er iets te dagen. Het was dus blijkbaar de bedoeling dat je veroordeeld door Het Systeem, perspectiefloos door moet

ploeteren in je eigen middelmaat. De hoop op verbetering, het idee hebben dat je gewoon door ietsje beter na te denken of door gewoon beter op te letten, de Elo-punten die je eigenlijk toekomen, kunt verwerven - vergeet het maar.

Waarom toch?

Ter redactie zijn de ervaringen met het Keizersysteem niet ongunstig. Zo mocht ze na een reeks zetten die ermee door konden en twee momenten van helder inzicht, de vierde plaats bezetten. En toen was het goed mis. Achtereenvolgens Aran Köhler, Gerard Rill, Joost van Steenis himself en een jongen wiens naam in het niet verdwenen is, maakten duidelijk dat ELO-punten niet te geef zijn. Tijdens de confrontaties werd aan de tegenstanders respectievelijk zwaar ademen, een minzame, enigszins wantrouwende glimlach en enige vermanende, semi-vaderlijke woorden ontlokt. Nul punten dus, niettemin leuk bezig geweest en het idee gehad dat je aan het betere schaak hebt mogen ruiken.

Is dat nou zo erg?

Hopen op vooruitgang. De wens om ook een betere schaker op te doen schrikken uit de dommel der voorspelbaarheid. Daar gaat het toch om?

Dus: Weg met het TPR/ELO-systeem. Leve de georganiseerde chaos van het Keizersysteem. Niks geen compromis!

ATTENTIE

Als gevolg van een providerfusie is het adres van de door John Könst verzorgde Caissa-homepage gewijzigd in: <http://home.wxs.nl/~konjohn>

(foto omslag uit: Nederland als vergaderland van Wilbert van Vree, vergaderkundige)

UITNODIGING

*Het bestuur van de schaakvereniging Caissa
nodigt u uit voor het bijwonen van de
algemene ledenvergadering*

op 1 september 1998

AGENDA

1. Opening en Mededelingen
2. Notulen jaarvergadering 1997
3. Verslag wedstrijdleader intern
4. Verslag wedstrijdleader extern
5. Verslag materiaalbeheerder
6. Verslag secretaris
7. Verslag penningmeester
8. Verslag kascontrolecommissie
9. Decharge penningmeester
10. Begroting 1998-1999
11. Benoeming kascontrolecommissie
12. Prijsuitreikingen seizoen 1997-1998
13. Vaststelling systeem interne competitie 1998-1999
14. Voorstel deelname KNSB-SGA competitie 1998-1999
15. Bestuursverkiezingen:

Aftredend zijn: - Pieter Allaart, wedstrijdleader intern
- Jaap Spreeuw, secretaris

Herkiesbaar zijn: - Frans Oranje, voorzitter
- Jaap Tanja, penningmeester
- Jop Dekker, wedstrijdleader extern
- Mirjam Klinkramer, materiaalbeheer

Kandidaten voor het bestuur zijn:

- Steven Kuypers als wedstrijdleader intern
- Peter van der Werf als secretaris

16. Rondvraag
17. Sluiting

- De verslagen -

Van de secretaris

Het ledenaantal is dit seizoen per saldo Hiets teruggelopen. Was dit aantal aan het einde van 1996/97 gelijk aan 112, nu het slot van dit seizoen nadert zitten we op 109 leden. Een perfecte vergelijking maken is niet mogelijk, want vorig jaar was de peilingsdatum 21 juli en nu is deze 27 juli (j.l. dus). In het afgelopen seizoen hebben zich 15 leden aangemeld en werden er 18 bij de SGA afgemeld als lid van onze club.

Niet als in 1996/97 werd door de SGA zowel een najaars- als een voorjaarsgedeelde-geerdenvergadering gehouden. Beide werden door een delegatie van ons bestuur bezocht. Verder werden er door ons weer vijf bestuursvergaderingen gehouden.

Het is voor de laatste keer dat ik dit verslag schrijf. Aan het einde van dit seizoen zal ik namelijk als secretaris worden opgevolgd door Peter van der Werf. Ik wens hem nu alvast veel succes toe met het uitoefenen van deze functie en ik hoop dat u allen een plezierig seizoen 1998-1999 zult hebben.

Jaap Spreeuw

Van het materiaalbeheer

Even een terug blik op het afgelopen seizoen. De waterschade klokken zijn vervangen door nieuwe klokken. Er zijn 10 waterschade-klokken verkocht aan leden. Verder zijn we met het bestuur bezig te bekijken of het mogelijk is om eigen notatie-papier en notatie-boekjes met ons eigen logo aan te schaffen. Dit kan worden gerealiseerd door de uitkering die we hebben ontvangen uit de waterschade-claim. Nog even geduld dus!

Voor iedereen een heel vruchtbaar schaakseizoen.

Mirjam Klijnkramer.

Van de Penningmeester

Read my lips, no new taxes!

Het financiële plaatje van de SV Caissa lijkt een beetje op de zomer van dit jaar: zo nu en dan lekker zonnig, maar ook met wat bewolkte vooruitzichten. Aan de zonnige zijde mag in de eerste plaats het waterballet van vorig jaar zomer (1997) genoteerd worden, in ieder geval de financiële afwikkeling daarvan. De over-stroming in het Oranjehuis sijpelt nu nog op een positieve manier door in de jaarrekening 1997/1998 en in de balans. Verder zijn de uitgaven voor de zaalhuur het afgelopen jaar mooi binnen de perken gebleven: een (enigszins geplande) zonnige meevaller van zo'n 500 gulden. De noodzaak om de contributie te verhogen is dan ook komen te vervallen.

Daar staat tegenover dat de zaalhuur volgend jaar weer met 3% omhoog gaat en dat ik niet verwacht dat het aantal (betalende) leden zal stijgen. Opnieuw heb ik dus een negatief saldo begroot, dit keer van een slordige 1250 gulden. Het komend jaar zal ik eens ernstig gaan nadenken hoe ik de inkomsten van de club omhoog kan krijgen zonder de contributie te verhogen. Moeten we niet eens - geheel conform de tijdgeest - een sponsor gaan zoeken? Of moeten we mee gaan doen aan de Sponsorloterij? Zijn er nog andere creatieve financiële ideeën? Want ik wil wel alles op alles zetten om de contributie niet te verhogen, dit jaar niet en de komende jaren ook niet. Mijn motto voor het komende jaar en voor de rest van dit millennium? Read my lips, no new taxes! (Met dank aan George Bush, maar tja, die werd gelijk niet meer herkozen toen hij aan deze mooie kreet herinnerd werd.)

Jaap Tanja

Baten	Begr. 97-98	Jaarrek.97-98	Begr. 98-99
Contributie (1)	f 15.000,00	f 14.937,50	f 14.500,00
Rente	f 150,00	f 125,37	f 150,00
Donaties	f 100,00	f 110,00	f 120,00
Verkoop Boekjes (2)	f 10,00	f 10,00	f 0,00
Verkoop Materiaal (3)	f 0,00	f 150,00	f 0,00
Diversen (4)	f 300,00	f 3.864,00	f 300,00
Negatief Saldo (5)	f <u>1.470,00</u>	f <u>0,00</u>	f <u>1250,00</u>
Totaal	f 17.030,00	f 19.196,87	f 16.270,00

Toelichting:

1. Bij de post Contributie: Ik heb de contributie-inkomsten voor volgend jaar aan de lage kant begroot, omdat ik verwacht dat het aantal leden heel licht zal teruglopen. De contributie hoeft dit jaar niet omhoog.

2. Bij de post Verkoop Boekjes: De boekjes zijn nu echt uitverkocht.

3. Bij de post Verkoop Materiaal: De opbrengst van 150 gulden is te danken aan de verkoop van 10 waterschade-klokken.

4. Bij de post Diversen: Het waanzinnig hoge bedrag komt voor het overgrote deel doordat de verzekering ons een bedrag van meer dan f3370 heeft uitgekeerd, naar aanleiding van de waterschade vorige zomer. Daarnaast is hier ook het bedrag geboekt dat DOS ons heeft betaald (als verrekening voor de gezamenlijke busreis naar Nijmegen jongstleden april). Plus nog wat inkomsten uit de verhuur van materiaal.

5. Bij de post Negatief Saldo: Door het geld van de verzekering is dit seizoen het door mij begrote negatieve saldo omgetoerd in een positief saldo van iets meer dan f1250. Voor het komend seizoen kom ik toch weer uit op een negatief saldo, weliswaar iets lager dan in de begroting van vorig jaar, maar toch.

Lasten	Begr. 97-98	Jaarrek.97-98	Begr. 98-99
Zaalhuur (1)	f 4,780.00	f 4,281.00	f 4,920.00
Caissanieuws	f 1,700.00	f 1,618.10	f 1,700.00
SGA-contributie	f 6,000.00	f 5,874.10	f 5,800.00
Computerkosten	f 100.00	f 0.00	f 100.00
Nieuw Materiaal (2)	f 100.00	f 1,168.75	f 100.00
Porti	f 100.00	f 80.75	f 100.00
Bestuurskosten	f 600.00	f 623.68	f 600.00
Vervoerskosten (3)	f 2,000.00	f 2,153.00	f 1,050.00
KNSB (3)	f 300.00	f 939.73	f 700.00
Reparatie Materiaal	f 50.00	f 0.00	f 50.00
Eijgenbroodtoernooi	f 300.00	f 300.00	f 300.00
Prijzen	f 500.00	f 550.00	f 500.00
Afschrijving Materiaal	f 350.00	f 350.00	f 300.00
Diversen	f 50.00	f 0.00	f 50.00
Positief Saldo (4)	f <u>0,00</u>	f <u>1.257,76</u>	f <u>0,00</u>
Totaal	f 17.030,00	f 19.196,87	f 16.270,00

Toelichting:

1. Bij de post Zaalhuur: De zaalhuur is flink binnen de begroting gebleven omdat alle drie teams op zaterdag in de benedenzaal pasten en er relatief minder gebruik van de bovenzaal is gemaakt. Dit jaar gaat de huur weer met 3 % omhoog en we zullen hoogstwaarschijnlijk iets meer geld kwijt zijn aan de bovenzaal.

2. Bij de post Nieuw Materiaal: Er zijn onvoorzien nieuwe klokken aangeschaft ter vervanging van de klokken die door waterschade verloren zijn gegaan.

3. Bij de posten KNSB en Vervoerskosten: Vorig jaar was ik voor drie teams een slordige f 2700 kwijt [2153 + 939 - 380 (geld terug van DOS) = 2712]. Dit jaar begroot ik voor twee teams in de KNSB-competing f 1750.

4. Bij de post Positief Saldo: Zo'n positief saldo op de jaarrekening is natuurlijk even onverwacht als leuk. Het betekent bijvoorbeeld dat de contributie dit jaar niet omhoog hoeft. Maar het positieve saldo is wel eenmalig.

♠ Balans Schaakvereniging Caissa 1998 ♠

		31.07.97		24.07.98
		Activa		Activa
Materiaal	f	4.196,00	f	3.596,00
Giro	f	1.899,76	f	885,87
Plusrekening	f	2.479,86	f	5.100,51
Vorderingen	f	<u>775,00</u>	f	<u>850,00</u>
Totaal	f	9.350,62	f	10.432,38
		31.07.97		24.07.98
		Passiva		Passiva
Crediteuren	f	0,00	f	0,00
Reservering	f	465,00	f	550,00
Dubieuze debiteuren				
Eigen vermogen	f	<u>8.885,62</u>	f	<u>9.882,38</u>
Totaal	f	9.350,62	f	10.432,38

Van de wedstrijdleader interne

Pieter Allaart

Het afgelopen seizoen werd er geëxperimenteerd met het TPR-systeem. Hoewel ernstige calamiteiten ons bespaard bleven, werd dit systeem niet door iedereen met evenveel enthousiasme ontvangen. Het is maar de vraag of de leden op de komende ALV zullen kiezen voor een continuering van dit systeem (zie ook mijn artikel elders in dit Caissa-Nieuws, en het artikel van Joost van Steenis, eveneens in dit nummer). Een andere nieuwigheid betrof het spelen van *play-offs*, waaraan de vier beste spelers van de ranglijst na ronde 29 deelnamen. Deze wezen Michäel Wunnink aan als clubkampioen; overigens zou hij dat ook geweest zijn als er geen *play-offs* waren gespeeld.

De snelschaaktitel werd dit jaar in de wacht gesleept door Micha Leuw. De zomerkampioen is bij het schrijven van dit stukje nog niet bekend, maar de beste

papieren zijn na acht rondes in handen van Maarten Vonder. Opmerkelijk is verder nog, dat de zevende ronde van de zomercompetitie vanwege een te lage opkomst werd afgelast. Oorzaak: de WK-wedstrijd Nederland-Brazilië.

Dit was tevens mijn laatste jaar als intern wedstrijdleader. Steven Kuypers zal de fakkel overnemen. Ik heb er groot vertrouwen in dat hij de leden op een goede manier ten dienste zal staan, en wens hem bij de uitoefening van zijn functie zeer veel succes.

♠

Zukertort (met badge) speelt in het Strand Divan.

(Bericht uit Trouw)

President-schaker raakt in het nauw

Van onze correspondent MOSKOU - Een aantal vooraanstaande Russische mensenrechten-activisten heeft de internationale schaakwereld opgeroepen eind september niet deel te nemen aan de olympiade in de Kalmukse hoofdstad. De schakers moeten Elista mijden, omdat het olympisch dorp waar ze zullen verblijven gebouwd wordt met gestolen geld. Om het dorp af te krijgen, schuwt president Kirsan Iljoemzjinov volgens de activisten geen enkel middel. Schaakbond KNSB zal de Nederlandse aanwezigheid op de olympiade heroverwegen zodra zij de oproep in haar bezit heeft. „Zodra we de inhoud kennen, zetten we de situatie in Kalmukie op onze agenda“, aldus

penningmeester G. Löwenthal die zegt de zaak hoogst serieus te nemen. „Een boycot kan een schot in de lucht zijn zonder betekenis. Om een goede afweging te maken zijn nadere gegevens nodig. De betrokkenheid van Iljoemzjinov bij fraude en moord, is nu niet meer dan een vermoeden.“ Iljoemzjinov gebruikt zijn voorzitterschap van de Wereldschaakbond om zijn staat aanzien te geven. Maar de opstellers van de oproep beschuldigen hem ervan daarbij letterlijk over lijken te gaan. „Vanuit de ramen in het schaakdorp zien jullie de barmstenen vijver. Jullie moeten weten dat enkele maanden geleden in die vijver het verminkte lichaam van een vrouw is gevonden. Zij was de

hoofdredactrice van de enige oppositionele krant in Kalmukie. Regelmatig schreef zij over de wijze waarop het geld voor de bouw van het dorp werd verkregen.“ Deze tekst is afgelopen week afgedrukt op de voorpagina van de Russische krant *Izvestija*. Onder de ondertekenaars bevinden zich Sergej Kovaljov, ex-afgezet voor de mensenrechten van de Russische president Boris Jeltsin. Voorts horen de voorzitter van de Moskouse Helsinki-groep en de voorzitter van het Fonds ter Verdediging van de Glasnost tot de ondertekenaars. De activisten schrijven dat „alle juridische en menselijke regels zijn geschonden“ bij de bouw van de schaakstad. Er zijn al vele gerechtelijke

ke onderzoeken gedaan - overigens zonder resultaat - naar de wijze waarop Iljoemzjinov aan zijn geld komt. Jaarlijks pompt hij alleen al vijf miljoen dollar in de WK. De Russische pers verdenkt hem ervan achter de moord te zitten op de hoofdredacteur Larisa Joedina, vorige maand. Een Russische parlements lid dat de zaak onderzoekt, denkt dat die moord bedoeld was als waarschuwing aan tegenstanders van Iljoemzjinov. De affaires hebben intussen ook tot een conflict geleid tussen de Wereldschaakbond en de Russische schaakbond. De KNSB heeft als kandidaten voor Kalmukie aangewezen: Timman, Van Wely, Piket, Van der Wiel, Van den Doel en Van der Sterren.

Uitslagen zomercompetitie Pieter Allaart

ronde 3

W. Kraaij	0 - 1	H. Puyker
J. van der Klauw	0 - 1	M. Vonder
A. Wunnink	0 - 1	S. Kuypers
G. Lörinczy	½ - ½	J. Tanja
J. Potters	0 - 1	F. Oranje
B. Kers	0 - 1	J. Franssen
P. van der Werf	½ - ½	J. Hoogenboom
E. Leuw	½ - ½	P. Laport
M. Aue	½ - ½	P. Koefoed
E. van Tuijl	0 - 1	H. Trujillo
H. Dirks	1 - 0	S. Steemers
S. de Vos	1 - 0	P. Allaart
M. Meijer	0 - 1	T. Slengard

ronde 4

H. Puyker	0 - 1	M. Vonder
J. van der Klauw	0 - 1	W. Kraaij
S. Kuypers	1 - 0	H. van Keulen
F. Oranje	0 - 1	A. Wunnink
J. Franssen	1 - 0	J. Tanja
G. Lörinczy	1 - 0	P. Heimans

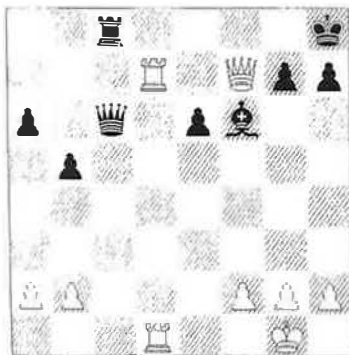
R. van Slooten	1 - 0	J. Potters
P. van der Werf	0 - 1	L. Oomens
E. Leuw	1 - 0	M. Ligtenberg
E. van Tuijl	0 - 1	P. Laport
W. de Kruiff	1 - 0	S. de Vos
S. Steemers	1 - 0	M. Meijer
P. de Jager	½ - ½	J. Dekker

Ronde 5

H. Puyker	½ - ½	S. Kuypers
M. Vonder	1 - 0	G. Lörinczy
J. Franssen	1 - 0	J. v. d. Klauw
J. Tanja	0 - 1	F. Oranje
E. Leuw	1 - 0	J. Hoogenboom
P. Laport	0 - 1	J. Potters
E. van Tuijl	0 - 1	M. Ligtenberg
H. Trujillo	½ - ½	G. Mulder
S. de Vos	1 - 0	S. Steemers
T. Slengard	1 - 0	C. Simoons
J. Dekker	1 - 0	M. Meijer

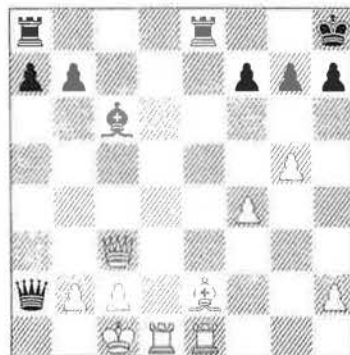
Lastige lopers

Johner - Schlage Berlijn 1928

Johner speelde hier met wit 1. g4. De bedoeling is duidelijk: de verdedigende loper op f6 moet weg. Maar met 1. Td8† Txd8 2. Txd8† Lxd8 3. Df8† was het sneller gegaan.

Blackburne - Süchting Leipzig 1894

Süchting speelde Da1†, na Kd2 Tad8† zorgde Ld3 voor wat veiligheid en werd het remise. Die loper had dus weggemoeten door: 1. ..Txe2! dan volgt 2. Txe2 Da1† 3. Kd2 en winst na 3. ..Td8†.

Van de wedstrijdleider intern

Drie competitie-systemen vergeleken.

Pieter Allaart

De bedoeling van dit stukje is een aanknopingspunt verschaffen voor de discussie over het competitie-systeem. Spelen we komend seizoen Keizer of TPR, of wellicht een combinatie van beide? Van elk van de drie systemen zal ik proberen de merites, maar ook de tekortkomingen op een rijtje te zetten. En aangezien we in alle gevallen afhankelijk zijn van de op dit moment beschikbare software, zal ik ook hier enige aandacht aan besteden.

In principe zijn er dus drie systemen waaruit een keuze moet worden gemaakt:

1) *Het Keizer-systeem.* Voor diegenen die pas kort bij de club zijn, zal ik dit systeem kort beschrijven. In het Keizer-systeem heeft iedereen een

waardecijfer en een puntentotaal, het zogenaamde *Keizergetal*. Het waardecijfer staat in een één-op-één relatie met de plaats op de

ranglijst: hoe hoger de positie op de ranglijst, des te hoger het waardecijfer. Het Keizergetal is de score waarop de lijst wordt gesorteerd. Na elke ronde wordt dit getal als volgt herberekend: bij winst krijgt men het waardecijfer van de tegenstander erbij, bij remise de helft hiervan, en bij verlies niets. Bij afwezigheid krijgt men 33% van het eigen waardecijfer erbij: zo wordt voorkomen dat iemand die een paar ronden mist, onmiddellijk duikt op de ranglijst. Een speler die "oneven" is, krijgt als vergoeding 67% van zijn of haar eigen waardecijfer.

Bij Caissa is de laatste jaren (met

uitzondering van het afgelopen seizoen) het Keizer-systeem met herwaardering gehanteerd. Dit houdt in dat na elke ronde de punten van alle voorgaande ronden herberekend worden op basis van de meest recente ranglijst. Op deze manier worden tussentijdse veranderingen van de waardecijfers van de tegenstanders verdisconteerd in het eigen Keizergetal.

De belangrijkste nadelen van het Keizer-systeem zijn:

a. Een speler die niet of weinig komt, zakt op den duur te ver weg (ondanks de 33% vergoeding). De computer zou zo'n speler, op basis van diens te lage plaats op de ranglijst, dan indelen tegen een aanzienlijk zwakkere tegenstander. Om dit te voorkomen kun je de speler handmatig indelen tegen iemand van gelijke sterkte, maar dat heeft weer als nadeel dat deze tegenstander bij winst te karig beloond wordt, vanwege het te lage waardecijfer van de speler.

b. Er komen relatief veel partijen voor tussen spelers van ongelijke sterkte, omdat veel spelen door het systeem "beloond" wordt met een hoge plaats op de ranglijst (bij een score van, zeg 30-70%).

Voor nadeel a. is intussen een oplossing gevonden: de nieuwe versie van het computerprogramma biedt de mogelijkheid om een sterke speler die weinig komt een vast waardecijfer te geven, dat niet afhangt van zijn plaats op de ranglijst. Zo'n speler kan dan handmatig worden ingedeeld tegen een hoger geplaatste speler, zonder dat deze bij winst tekort wordt gedaan.

Een eleganter, maar minder krachtig alternatief (dat tegelijk ook tegemoet komt aan nadeel b.) is de vergoeding voor niet spelen opkrikken naar bijvoorbeeld 40%.

(Een nog hogere vergoeding is af te raden, omdat de prikkel om veel te spelen dan verdwijnt). Het gevolg is dat men in ieder geval minder snel zakt bij weinig spelen.

Wat nadeel b. betreft, dit zou met evenveel recht van spreken als een voordeel van het Keizer-systeem kunnen worden aangemerkt. Veel spelers vinden het leuk om ook eens tegen een 'echte crack' te mogen spelen, en omgekeerd heb ik nog nooit een topspeler horen klagen dat hij tegen iemand uit het vierde werd ingedeeld. Als men echter toch van dit verschijnsel af wil, dan is indelen op TPR een goede oplossing; ik kom hier spoedig op terug.

2) *Het TPR-systeem.* Hiermee is het afgelopen seizoen geëxperimenteerd. In het TPR-systeem wordt de ranglijst gesorteerd op het TPR-getal: de Toernooi-Prestatie-Rating. Dit TPR-getal is een functie van (a) de gemiddelde ELO-rating van de tegenstanders, en (b) het scorings-

percentage. Als start-waarde voor de TPR geldt de KNSB-ELO. Vergeleken met het Keizer-systeem heeft het TPR-systeem de voor-

delen dat je niet wegzakt bij weinig spelen (de TPR blijft dan ongewijzigd), en dat het vaker spelers van gelijke sterkte tegen elkaar indeelt (de TPR geeft een betere afspiegeling van iemands werkelijke speelsterkte dan het Keizergetal).

De belangrijkste minpunten van het TPR-systeem zijn:

a. Na een ronde of 15 treedt verstarring van de ranglijst op. Dit wordt door veel mensen als saai ervaren.

b. Bij winst op iemand met een veel lagere rating kan men toch TPR-punten verliezen en derhalve zakken op de ranglijst.

c. Het is niet goed mogelijk om een

"oneven" speler schadeloos te stellen.

Bovendien moet je iets doen om te voorkomen dat de speler met de hoogste rating kampioen wordt zonder te spelen – bijvoorbeeld door een minimum aantal partijen in te stellen. Dit maakt de ranglijst minder overzichtelijk.

Tenslotte is het voor een speler op de clubavond (zonder tabellen en rekenmachine) niet mogelijk om de eigen punten uit te rekenen. Ook in Keizer met herwaardering kan dat niet, maar je kunt daar wel een behoorlijke schatting maken door de herwaardering buiten beschouwing te laten.

Voor nadeel a. is voor zover ik weet geen goede oplossing, tenminste niet binnen de bestaande software. Nadeel b. is inherent aan de TPR-berekening, en derhalve alleen te verhelpen door kunstmatige ingrepen die het principe van de TPR geweld aandoen. Ook probleem c. kan slechts langs

Ook probleem c. kan slechts langs gekunstelde weg worden opgelost, bijvoorbeeld door een "oneven" speler een overwinning op zichzelf te geven.

gekunstelde weg worden opgelost, bijvoorbeeld door een "oneven" speler (buiten het programma om, rechtstreeks in het data-

bestand!) een overwinning op zichzelf te geven. Met als gevaar dat het programma hopeloos in de war gebracht wordt.

3) *Ranglijst op Keizer, indelen op TPR.* Dit systeem werkt eigenlijk precies zoals het Keizer-systeem, behalve dat de indeling gebaseerd is op de TPR in plaats van de positie op de ranglijst. Iedereen heeft dus gewoon een waardecijfer en een Keizergetal, maar men wordt ingedeeld tegen iemand met (ongeveer) gelijke TPR, ongeacht hoeveel hoger of lager die persoon staat op de ranglijst. Ideëel gezien lijkt dit hinken op twee gedachten, maar praktisch gezien zijn er grote voordelen:

partijen van gelijke sterkte als in het TPR-systeem, maar **zónder verstarring van de ranglijst, daling bij winst op lage rating, enz.** Het wegzakken van weinig spelende leden kan als onder 1) ondervangen worden. En aan een "oneven" speler kan men weer gewoon 67% van het eigen waardecijfer geven.

Het gecombineerde Keizer/TPR-systeem gaat dus uit van het Keizer-systeem, maar heft een aantal nadelen van dit systeem op door in te delen op TPR.

Programma-technisch is er trouwens nog de optie om in de loop van het seizoen over te stappen van indelen op TPR naar indelen op waardecijfer.

Samengevat kan worden gesteld dat het TPR-systeem te veel onoverkomelijke nadelen heeft, en dat het gecombineerde Keizer/TPR-systeem, en vermoedelijk ook het gewone Keizer-systeem met de onder 1) beschreven aanpassingen, goeddeels tegemoetkomt aan de kritiek op het "oude" Keizer-systeem, die de aanleiding was tot het uitproberen van het TPR-systeem.

Tenslotte nog iets over externe partijen: voortaan krijgt iemand die extern speelt een

(nog nader vast te stellen, bijvoorbeeld 67%) vast percentage van het eigen waardecijfer, ongeacht het resultaat.

Dit heeft tot gevolg dat men bij het spelen voor de club niet langer de positie op de interne ranglijst in het achterhoofd hoeft te houden, zodat men zich volledig in dienst kan stellen van het team. Natuurlijk geldt dit niet als voor het TPR-systeem geopteerd wordt, waarin externe partijen in het geheel niet meetellen.

ACHTTTIEN BEZWAREN TEGEN DE BEZWAREN VAN ROBERT KIKKERT

Joost van Steenis

Ik moet Robert een compliment maken. Hij heeft op papier gezet wat zijn bezwaren tegen het TPR-systeem zijn. Ik heb wel 18 bezwaren tegen zijn bezwaren maar ik zal u die opsomming onthouden en er alleen indirect en impliciet op ingaan. Maar het is absoluut niet waar dat het TPR-systeem er debet aan zou zijn dat hij te veel tegen 'zwakke' spelers heeft moeten spelen. En ik zie geen enkele grond voor de bewering dat de slechte opkomst van het afgelopen jaar te wijten was aan het TPR-systeem.

Maar ik ben toch ook lichtelijk ontstemd. Ja, inderdaad hebben enkele leden zich tot mij gewend nadat ik op de club in het openbaar een iegelijk verzocht om kritiek naar voren te brengen. Hulde dus aan de Sjoerd de Vos, aan Pim Zonjee, aan Micha Leuw, aan Menno Meijer of aan Hans de Vilder of aan nog een enkeling waarvan mij de naam nu even ontschoten is, al was hun kritiek in

mijn ogen vaak wat vaag. Maar men zou zich eerst moeten afvragen waarom het oorspronkelijke indelingssysteem van de heer Keizer zo vaak is veranderd. Het antwoord is simpel: het Keizersysteem werkt niet goed - omdat het fundamenteel fout is! Het TPR-systeem is beter! Velen zijn daar echter niet van overtuigd. Laat ik tot de beginselen van een systeem terugkeren, daarna een falen van mij opbiechten om ten slotte tot een voorstel te komen. We zijn lid van een schaakclub en we willen tegen elkaar spelen. Daarvoor hebben we een systeem

'Samengevat kan worden gesteld dat het TPR-systeem te veel onoverkomelijke nadelen heeft (...)'.

nodig dat zo makkelijk mogelijk mensen tegen elkaar indeelt. Welke eisen stellen we aan dat systeem? Het indelingssysteem zorgt er voor dat men een tegenstander krijgt met ongeveer dezelfde sterkte. De ranglijst is gebaseerd op de sterkte van de spelers. De cijfers op de ranglijst hebben een zekere herkenningswaarde en sluiten aan bij cijfers die men elders vindt. Voor het kampioen worden bestaan duidelijke en rechtvaardige regels. Ik concludeer dat het Keizersysteem in welke vorm dan ook aan deze redelijke beginvoorwaarden niet voldoet.

Ik begin bij punt 2: bij Keizer zijn de spelers niet op sterkte gerangschikt - wegens de beloning bij niet-komen, de tweederde regeling, de lagere beloning als men tegen spelers speelt die toevallig 'te hoog' staan (herwaardering), enz. Dus kan ook niet voldaan worden aan punt 1. De ranglijst is niet op sterkte en dus komt men tegen te sterke of te zwakke tegenstanders die toevallig om systeeminharente redenen te hoog of te laag staan. Dan punt 3: wat betekent een keizerwaarde van 2500 punten? Niets! Maar bij een TPR en een club-ELO kan men zich van alles voorstellen. Tenslotte punt 4: bij Keizer ver-

Voor het kampioen worden bestaan duidelijke en rechtvaardige regels. Ik concludeer dat het Keizersysteem in welke vorm dan ook aan deze redelijke beginvoorwaarden niet voldoet.'

schijnen soms mensen aan de top die vele punten verdiend hebben door niet te komen. Tegen Keizer zijn nog meer bezwaren in te dienen (zie de artikelen van vorig jaar die geleid hebben tot het besluit om af te stappen van het Keizersysteem). Het TPR-systeem voldoet wel aan de beginvoorwaarden. Zelfs de niet tot het systeem behorende *play-offs* kunnen gebruikt worden en zijn in mijn ogen - na de ervaring op de club - een aanwinst. Door een eenvoudige regel kunnen mensen die weinig komen van het recht op meespelen in de *play-offs* worden uitge-

sloten. Er zijn echter vier redenen tegen het TPR-systeem aan te voeren.

a. De opkomst wordt niet meer beloond.

Ik snap dit niet. Waarom komt men naar de club? Om een partij schaak te spelen of om punten te verdienen op een ranglijst?

b. De puntenberekening is ondoorzichtig. Dat is waar, je hebt een rekenmachine nodig om je volgende TPR uit te rekenen. Ik start dus binnenkort een cursus TPR-berekening (à f 50,- per persoon per uur). De berekening is iets ingewikkelder dan het toevoegen van de behaalde Keizerpunten aan een vorig getal maar in Keizer met herwaardering was deze moeilijkheid ook al aanwezig.

Men kan dalen in TPR als men een partij gewonnen heeft. Dat klopt, de TPR-berekening heeft nadelen als de ELO-verschillen te groot worden, dat wil zeggen bij meer dan 300 punten verschil. Dat ligt aan het ELO-systeem en is niet op te lossen. Maar daar heeft iedereen last van en in verhouding gebeurt er dus weinig. Maar het gaat

om de juistheid van de ranglijst, om de partij die men gespeeld heeft en niet om een puntje meer of minder.

Er treedt een verstar-ring op. Daar is wat aan te doen. Het systeem kan aangepast worden maar is verstar-ring wel erg? Mensen hebben nu eenmaal een bepaalde sterkte en men kan niet verwachten dat men heen en weer schiet op een ranglijst die de sterkte van de spelers weergeeft. Voor het bepalen van de tegenstander is verstarring zelfs gunstig want men verkeert na een ronde of 15 in een groep spelers die ongeveer dezelfde sterkte hebben. En daar wil men toch graag tegen spelen?

Overigens zijn de meeste van de boven-

staande bezwaren op te vangen door altijd op de club te komen. Bij hoge opkomst zal men tegen een groot aantal verschillende mensen spelen. Ik concludeer dat de voordelen van het TPR-systeem ver uitstijgen boven de (vermeende) nadelen. Tenzij men op een ranglijst wil stijgen door de oneigenlijke middelen zoals die aangereikt worden in het Keizersysteem.

Verder ben ik van mening dat Caissa een bijzondere club is, die de mogelijkheid heeft om een nieuw systeem uit te proberen en uit te werken en dat de leden dus een paar moeilijkheden op de koop toe moeten nemen om de schaakwereld een indelingssysteem te bieden dat beter is dan alle andere bestaande systemen, waar allemaal

even grote bezwaren aan kleven. Maar ik moet wat bekennen. Ik heb de schakers niet goed ingeschat of moet ik zeggen dat ik de schakers heb overschat? Het lijkt er op dat mensen niet alleen een partij schaak willen winnen maar daar ook punten voor willen krijgen. Ik dacht dat schaken mooi genoeg was om zonder een vreemde waardering ge-waardeerd te worden maar dat geldt voor sommige (?) mensen dus niet. Ook als die beloning als een tang op een varken slaat blijkt men toch trots te zijn op verkregen punten, waarmee men een medeclubgenoot voorbijstreeft. Ik snap daar niets van maar dat is mijn fout. Als tevelen wel punten willen verdienen bij winst dan is het voor mij O.K.

Maar ... in elk geval is de indeling via het TPR-systeem verre te verkiezen boven de indeling via het wereldvreemde Keizersysteem. Het TPR-systeem voldoet veel beter aan de eis van de oude heer Keizer dat men zo veel mogelijk moet spelen te-

gen mensen van gelijke sterkte.

Ik stel dus het volgende voor. Het komende jaar gebruiken we een systeem waarin de ranglijst wordt opgesteld via het Keizersysteem (of dat met of zonder herwaardering gaat is mij om het even). De indeling per ronde geschiedt echter volgens het TPR-systeem. Dit is nodig om de bezwaren te ondervangen die opgesomd zijn in vele vorige artikelen.

En de kampioen? Men zou de hoogste Keizerspeler kampioen kunnen noemen maar ik heb al gezegd dat ik de *play-offs* een aanwinst vind. Om de sterkste spelers bij de laatste vier te krijgen en gebruik te maken van alle mogelijkheden in het Keizer-TPR-systeem stel ik het volgende voor: De twee hoogst geplaatsten op de Keizerlijst en de twee hoogst geplaatsten op de TPR-lijst spelen de *play-offs*, natuurlijk vooropgesteld dat zij voldoende partijen hebben gespeeld. Indien dit dezelfde personen zijn krijgt nummer drie van de keizerlijst

het recht op deelname en vervolgens nummer drie van de TPR-lijst, enz.

Ik denk dat hiermee vrijwel alle bezwaren

worden ondervangen. Bovendien is er nog een bijkomend voordeel dat iemand die laag op de Keizeranglijst staat toch kan wijzen op een hogere plaats op de TPR-lijst en omgekeerd. Nog meer mensen zullen tevreden worden gesteld en de club zal stijgen in de waardering van de oude leden en nieuwe leden zullen met drommen toestromen omdat wij met een indelingssysteem spelen waaraan aan een ieder gegeven wordt wat hij of zij wil.

Het bovenstaande kan beschouwd worden als een officieel voorstel voor de komende Algemene Ledenvergadering.

Roken?!

Peter Koefoed

Roken gevaar voor erectie!

Een sigaretje opsteken is niet alleen slecht voor het hart en de longen, ook het mannelijk lid kan er zwaar onder lijden. Volgens Amerikaans onderzoek kan roken de lengte van een erectie namelijk een flink stuk inkorten. Het roken schaadt de bloedvaten en stoort de bloed-circulatie, waardoor het moeilijker wordt om 'hem omhoog te krijgen'.

Aldus een bericht op teletext (RTL, 27-7-98). En toen dacht ik aan Caissa. Vooral omdat ik bij de laatste partij, prompt na tien- en de ene rookexplosie na de andere voor mijn neus kreeg. Het hinderde mij, en ik kon er niets tegen doen: achterover leunen, stoel naar achteren. Het hielp allemaal geen zier.

Waarom toch die tolerantie voor rokers? Kennelijk duurt het lang voordat bij

alle betrokkenen - rokers en niet-rokers - het besef doordringt dat hinderen eigenlijk onbeschoft is. Net zo goed als een te luide tv *not done* is. Gelukkig wordt geluids-overlast tegenwoordig meer en meer als ongepast gezien. Wordt het geen tijd dat dit normbesef ook voor het roken gaat gelden? Onze arme verslaafden kunnen toch in het voorportaal aan hun trekken komen! Laat de anderen met rust. **QR**

Sie rauchen eine famose Cigarre!
Wo kaufen Sie diese?

ATTENTIE

Voor het begin van elke clubavond eten verschillende Caissaleden vanaf half zes bij de pizzeria Da Piero in de Van Woustraat 69 om met elkaar te praten over schaken en andere zaken die net zo belangrijk zijn en zelfs over minder belangrijke zaken. De eerste zitting na de vakantie vindt plaats op 18 augustus. Iedereen is welkom. Joost van Steenis.

Leo Oomens

Is schaken wel sexy genoeg?

Ik schrijf dit aan het begin van de vakantie, U leest dit aan het eind ervan. Daartussenin strand, prettig gevulde bikini's, zonnebrandolie, en geen schaken. Deze rubriek gaat daarom ook maar half over schaken.

Gaan schaken en sex wel samen? Ik kom daarop bij het lezen in de dagboeken van Victor Hugo. Hij noemde zijn aantekeningen: 'Choses vues'. Wat U van mij krijgt zijn alleen maar 'Choses lues'. Goed, Hugo dus:

In juli 1845 schrijft hij over een aantal ministers die bij de revolutie van 1830 gevangen werden genomen en pas in 1838 amnestie kregen. Hoe brachten die hun tijd door in de gevangenis op het eiland Ham? Ze waren met zijn vieren: de Prince de Polignac, waar nu een niet al te duur merk cognac naar is genoemd, en verder de heren de Chantelauze, de Peyronnet en Guernon-Ranville. Hun namen klinken als een gedicht.

Hugo weet te vertellen dat Chantelauze en Guernon-Ranville elke avond een spelletje schaak speelden. Over hun speelsterkte wist Hugo niets, althans hij is daar zwijgzaam over.

De cognacprins schaakte niet. Hij was van de vier ministers de enige die ter dood was veroordeeld. Zijn echtgenote zag daarin aanleiding om haar verhouding met haar man te herzien. Was zij in de eerste jaren van hun huwelijk nog niet bereid zich in de kinderen te storten, dat veranderde op slag

met die ter dood veroordeling. Zij kreeg haast. Polignac maakte van het bezoekerrecht gebruik om haar elk jaar opnieuw zwanger te maken. In totaal kregen de Polignacs in de acht jaar van zijn gevangenschap maar liefst zeven kinderen.

Op de een of andere manier is dat toch leuker dan schaken. Zou de prins zoveel kinderen hebben gekregen als hij had kunnen schaken? En zouden de anderen wel zoveel hebben geschaakt als hun echtgenotes op kinderen uit waren geweest?

Nog een schaakbericht van Victor Hugo. In januari 1847 herinnert hij zich een fameuze schaakpartij die werd gespeeld door de LaBourdonnais en MacDonnell. Hugo weet nog dat die partij 52 zetten in beslag nam. LaBourdonnais won en zijn overwinning werd wel beschouwd als het eerste officiële wereldkampioenschap.

Of Hugo echt geïnteresseerd was in schaken, weet ik niet. Zijn mededelingen verraden zowel belangstelling als nonchalance. Die partij maakte deel uit van een hele match die in 1834 werd uitgevochten, maar daarover vertelt Hugo niets.

Vermoedelijk was Hugo alleen geïnteresseerd in het gedicht dat aan die match werd gewijd door de in die tijd beroemde dichter Joseph Méry. Ik citeer het slot:

*LaBourdonnais vainqueur, sorti de cette guerre,
Fut sacré, roi de France et roi de l'Angleterre,
Par le droit des échecs; le rapide Océan
L'annonnat dans Bagdad, Cachemire,
Ispahan,
Sous les Balcons neigeux, sous l'aride
Caucase,
Climats o - Mahomet a guid, sur la case
Fou, pion, éléphant, roi, dame, cavalier,
Jeu que jamais ses fils ne surent oublier."*

Behalve de toespeling op de oorsprong van het schaakspel uit de Arabische wereld, is aardig dat Méry voor de schaakstukken zulke rare woorden gebruikt. De fou is nog steeds de loper, en cavalier het paard, maar heten torens nog steeds olifanten?

Mijn Petit Robert geeft dat niet als betekenis van éléphant, evenmin als de Petit Larousse. Maar die woordenboeken heten natuurlijk niet voor niets petit.

O, ja: 'case' is het woord voor veld, maar hier ook voor het hele bord.

De essentie van Méry's gedicht schuilt in het begin van het citaat: La Bourdonnais werd door zijn zege niet alleen koning van Frankrijk, maar ook van Engeland. De match met McDonnell werd in Frankrijk gezien als een revanche voor de nederlaag van Napoléon tegen Wellington in 1815. De Slag bij Waterloo, ja. De titel van het gedicht luidde dan ook: *La revanche de Waterloo, ou Une partie d'échecs*.

Genoeg gelezen.

Toch nog even wat schaken. Ik ben geïnteresseerd in speltypen waarin je van de ene opening naar de andere kunt komen. Tot mijn vreugde ben ik daarin niet de enige. In het laatste nummer van Schaakmagazine lees ik in de bespreking van een partij van Piket tegen Nolic, van de hand van Jeroen Bosch, tenminste: (ik citeer alleen de losse zinnestukjes) „Houdt het spel in Engels vaarwater” en even later: „Nu is er een pionnenstructuur ontstaan die doet denken aan het Frans.”

Zulke observaties dienen natuurlijk alleen als een korte aanduiding van de soort mogelijkheden en moeilijkheden die de stand bevat.

Nu even een schaakpositie (ik vermijd hier expres de term partij stand).

Diagram:

Om te beginnen maar: is dit een partijstand? Op het eerste gezicht lijkt het of de witte positie in minder zetten tot stand had kunnen komen dan de zwarte opstelling. Maar hoe komt de witte Dame eigenlijk op g3? En uit welke opening moet deze stand zijn voortgekomen? De damevleugels van zowel wit als zwart doen denken aan een Spaans begin, maar er ontbreken dan wel twee pionnen. De witte a-pion kan op a4 zijn geslagen door de zwarte b-pion, maar hoe heeft wit dan teruggeslagen?

In het centrum ontbreken de witte e-pion en de zwarte d-pion. Heeft zwart op e4 mischien geantwoord met d5? Maar dat verenigt zich weer moeilijk met de 'Spaanse' damevleugels. Op de koningsvleugel heeft zwart van zijn pionnenstructuur een potje gemaakt dat zich noch met een Spaans, noch met een Scandinavisch begin op een voor de hand liggende manier laat rijmen.

Ik ontleen de stelling aan de rubriek Dag-schaak van het AD van 24 juli. De opgave was: Wat is wits sterkste voortzetting? Mijn vraag is echter: Langs welke weg is deze stelling tot stand gekomen? Kan iemand de partij reconstrueren? Wil iemand met de oplossing een fles (goedkope) wijn winnen? Bij meer dan een goede oplossing wint de reconstructie in het minste aantal zetten. Sluiting: laatste dinsdag van september. 17

Van de wedstrijdleader extern

De externe competitie

Jop Dekker

Het was een redelijk extern seizoen voor Caissa. Met 234½ uit 468 scoorden we met z'n allen toch maar mooi +1 tegen de rest van het land. Het belangrijkste was natuurlijk de glorieuze terugkeer van het eerste in de eerste klasse van de KNSB. Eindelijk weer een tiental! En of het nog niet mooi genoeg was promoveerde na een spannende strijd ook het tweede, naar de tweede klasse KNSB. Zowel het eerste als het tweede werden overigens tweede in hun poule, er werden dus geen klokken verdiend.

In de cupcompetities (voor de KNSB- en SGA-beker) ging het beduidend minder. Het KNSB-cupteam kon al na de eerste ronde (en een voorronde) naar huis. Het SGA-team (Daan Jansen, André Bach, Nils de Rijk, Herre Trujillo) wist nog tot in de kwartfinale te reiken, maar moest het toen afleggen tegen de uiteindelijke bekerwinnaar Almere.

Dat we geen drie teams in de KNSB-competitie konden handhaven was het dieptepunt van het seizoen. Het derde had weinig geluk, werd te licht bevonden en mag het weer in de SGA-promotieklasse gaan proberen. De gezellig drukke zaterdag behoren weer (even?) tot het verleden. Jammer hoor.

De teams

Het eerste was erop gebrand om scheidend teamcaptain Errit Petersma op passende wijze te bedanken voor zijn goede zorgen. Na een voorspoedige start werden hoge verwachtingen getemperd door een klinkende nederlaag (7-1) in Amstelveen, al werd die onmiddellijk gevolgd door een even luide zege. Niettemin was promotie

als 'beste tweede' al voor de laatste ronde zeker. Dat betekende ook dat de boog niet meer gespannen was. In die belachelijke gezamenlijke laatste ronde, die vooral ten behoeve van de keuvende bobo's leek te zijn georganiseerd, was stadgenoot Fischer Z waarschijnlijk onder de indruk van de kille ijshal in de periferie van Nijmegen. Het voor het kampioenschap benodigde halve bordpuntje werd ons ieder geval niet gegund. Even zo goed: het eerste, versterkt met kanjers uit het tweede, mag eindelijk weer meedoen in de strijd om een plaats in de hoogste competitie. Topscorer: Jaap Spreeuw met 8 uit 9.

Het tweede moest toch sterk genoeg zijn om een treetje hoger te komen. Maar na een gelijkspel en twee nederlagen gaven verscheidene spelers er de brui aan. Playing captain Joost van Steenis nam zelfs de wijk naar het Verre Oosten. De nieuwe roerganger Elwin Osterwald wist met veel kunst- en vliegwerk en zonder nederlagen de spanning erin te houden. De absurde gezamenlijke laatste ronde leek als voordeel te hebben dat de verrichtingen van de concurrenten op de voet konden worden gevolgd. Deze waren echter te wisselvallig, her en der werden stellingen weggegeven die 'taal uit' waren, voor betrouwbare prognoses. De beslissingswedstrijd tegen HWP Haarlem die uiteindelijk voor promotie nodig bleek, werd overtuigend gewonnen. Dit betekent wel dat het tweede het volgende jaar erg zwaar gaat krijgen. Topscorer: Robert Kikkert met 9 uit 10.

Het derde, onder leiding van Kees Sterrenburg, had over pech niet te klagen: de eerste drie wedstrijden werden steeds nipt (met 3½-4½) verloren. Even leek het tij te keren toen er werd gewonnen van sterke middenmoter Amstelveen 3. En dat was ook wel zo. Toegegeven, het aantal bord-

punten was wat mager (twee keer $\frac{1}{2}$ - $7\frac{1}{2}$), maar volgens de objectieve beschouwer klopte het aantal matchpunten wel. In de reeds eerder gememoreerde gezamenlijke laatste ronde moest er in fantasieopstelling worden gewonnen van het veel sterkere BSG 2, terwijl het al gedegradeerde DOS ook en voor het eerst moest winnen van onze degradatieconcurrent. Het onmogelijke gebeurde niet, zodat komend seizoen weer gezellig in de SGA-promotieklasse kan worden plaatsgenomen. Topscorer (en de enige met meer dan 50%): Jeroen Selier met 5 uit 8.

Het *vierte* stond onder leiding van veel-speler (maar liefst 14 externe partijen) André Bach. Ondanks de afwezigheid van 'reus' Micha Leuw, vorig jaar verantwoordelijk voor de promotie, handhaafde dit team zich met opvallend gemak in de eerste klasse van de SGA. Het werd zeer verdienstelijk derde en was, uiteraard afgezien van het eerste en het tweede, het enige team dat meer dan 50% scoorde. Komend jaar wordt van dit team het nodige verwacht. Topscorers: Jildo Kalma met $3\frac{1}{2}$ uit 4 en Herre Trujillo met 5 uit 7.

Met het *vijfde* ging het als vanouds. Zie ook voorgaande jaarverslagen. Het was sterk genoeg om voor promotie te spelen, hoewel het kampioenschap door de aanwezigheid van Gambit te hoog gegrepen leek. Maar teamcaptain Jeroen Hoogenboom had moeite zijn mannen bij elkaar te houden. Er werd zelfs even gesproken van miterij. Geen wonder dat er her en der bord- en matchpunten werden weggegeven. Dit alles betekende een slechts bescheiden klassering (vierde). Volgend jaar zijn ze toch tot meer in staat... Topscorers: Bert Wijchgel met 4 uit 5 en Hans Uiterwijk met 5 uit 7.

Het *zesde* zou het niet eenvoudig krijgen

in de tweede klasse van de SGA. Het schoot echter uit de startblokken, onder deskundige begeleiding van Leo Oomens, met twee overwinningen. Helaas werd daar zo van geschrokken dat er vervolgens alleen nog nederlagen werden geslikt. Met een zevende plaats werd degradatie nog juist voorkomen. Wat meer zelfvertrouwen kan wonderen verrichten. Topscorer: Leo Oomens met $3\frac{1}{2}$ uit 6.

Het *zevende*, voorheen het achtste, moest plots een klasse hoger spelen. Daar waren ze toch echt te zwak voor, beweerden de kenners. Wie schetst hun verbazing? De haast wetenschappelijke aanpak van captain Eric van Tuijl betekende een voortvarend begin met twee overwinningen. Handhaving was al zo goed als zeker. Maar ze gingen gewoon door! De latere kampioen VAS 4 wist maar net en met veel fortuin te winnen. Het sterke DCG 3 werd met $5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ afgedroogd. Een mooie vierde plaats was het resultaat. Pas op, dit team heeft talent. Topscorer: Maurice Aué met 6 uit 7.

Voorstel voor het seizoen 1998-1999

Het lijkt mogelijk om weer een achtste team in het leven te roepen. En dat tegen alle trends in! Uw aller medewerking is daarbij natuurlijk onontbeerlijk.

Het bestuur stelt derhalve voor twee teams in de KNSB - en zes teams in de SGA - competitie te laten deelnemen.

Op de volgende pagina vindt u een voorlopige teamindeling. Hier kunnen dus nog dingen in veranderen. Eventuele wensen en bezwaren kunt u bij het bestuur kenbaar maken.

Ook zijn er nog teamleiders nodig. Deze relatief lichte taak is essentieel voor een vlot verloop van de competitie en ook dus voor uw spelvreugde. Voelt u dus geroepen!

De individuele resultaten in de externe competitie

Jop Dekker

De Petersma-trofee wordt uitgereikt aan degene die, over tenminste zes partijen, het beste resultaat in de externe competitie heeft gescoord. Dit jaar is dat Elwin Osterwald met een prachtige 8 uit 9! Niet onvermeld kan blijven dat zijn concurrenten Robert Kikkert en Jaap Spreeuw hun minstens zo mooie teamresultaat 'verpestten' door voor de KNSB-cup $\frac{1}{2}$ uit 1 resp. 1 uit 2 te scoren.

	team				totaal			
Elwin Osterwald	C2	8	uit	9 = 89%	8	uit	9 = 89%	
Robert Kikkert	C2	9	uit	10 = 90%	9½	uit	11 = 86%	
Maurice Aué	C7	6	uit	7 = 86%	6	uit	7 = 86%	
Niek Narings	C1	7½	uit	9 = 83%	7½	uit	9 = 83%	
Jaap Spreeuw	C1	8	uit	9 = 89%	9	uit	11 = 82%	
Gerard Rill	C1	5½	uit	7 = 79%	7	uit	9 = 78%	
Wilbert de Kruiff	C4	3	uit	4 = 75%	3	uit	4 = 75%	
Ad de Feijter	C2	3	uit	5 = 60%	5	uit	7 = 71%	
Jildo Kalma	C4	3½	uit	4 = 88%	3½	uit	5 = 70%	
David Colmer	C4	3½	uit	5 = 70%	3½	uit	5 = 70%	
Herre Trujillo	C4	5	uit	7 = 71%	8	uit	12 = 67%	
Bert Wijchgel	C5	4	uit	5 = 80%	5	uit	8 = 63%	
Hans Uiterwijk	C5	5	uit	7 = 71%	5	uit	8 = 63%	
Hajo Jolles	C1	5	uit	8 = 63%	5	uit	8 = 63%	
Rik Lith	C2	5	uit	8 = 63%	5	uit	8 = 63%	
Jeroen Selier	C3	5	uit	8 = 63%	5	uit	8 = 63%	
Nils de Rijk	C4	3½	uit	6 = 58%	5½	uit	9 = 61%	
Peter van der Werf	C7	4	uit	7 = 57%	6	uit	10 = 60%	
Leo Oomens	C6	3½	uit	6 = 58%	3½	uit	6 = 58%	
Frans Roes	C5	4	uit	6 = 67%	4½	uit	8 = 56%	
André Bach	C4	3	uit	7 = 43%	7	uit	14 = 50%	
Aran Köhler	C1	4½	uit	9 = 50%	5	uit	10 = 50%	
Daan Jansen	C4	3½	uit	7 = 50%	5	uit	10 = 50%	
Diederik van Rappard	C2	3½	uit	7 = 50%	3½	uit	7 = 50%	
Ed Leuw	C5	3½	uit	7 = 50%	3½	uit	7 = 50%	
Jos Titulaer	C7	3½	uit	7 = 50%	3½	uit	7 = 50%	
Joost van Steenis	C2	2½	uit	5 = 50%	2½	uit	5 = 50%	
Menno Meijer	C6	2	uit	4 = 50%	2½	uit	5 = 50%	
Hans Kuijper	C7	2	uit	4 = 50%	2	uit	4 = 50%	
Gabor Lörinzcy	C7	3½	uit	7 = 50%	4½	uit	10 = 45%	

Pieter Melford	C2	4½	uit	10	= 45%	4½	uit	10	= 45%
Kees Sterrenburg	C3	4	uit	9	= 44%	4	uit	9	= 44%
Micha Leuw	C1	3½	uit	8	= 44%	3½	uit	8	= 44%
Avni Sula	C2	3	uit	7	= 43%	3	uit	7	= 43%
Alex Wunnink	C6	3	uit	7	= 43%	3	uit	7	= 43%
Paul Laport	C6	2½	uit	6	= 42%	2½	uit	6	= 42%
Steven Kuypers	C7	2½	uit	6	= 42%	2½	uit	6	= 42%
Michaël Wunnink	C1	4½	uit	9	= 50%	4½	uit	11	= 41%
Hans de Vilder	C1	3½	uit	9	= 39%	3½	uit	9	= 39%
Jan Meuleman	C6	2	uit	6	= 33%	3½	uit	9	= 39%
Pieter Allaart	C3	3	uit	8	= 38%	3	uit	8	= 38%
Martin Niewenhuis	C3	3	uit	8	= 38%	3	uit	8	= 38%
Frans Oranje	C6	2½	uit	7	= 36%	2½	uit	7	= 36%
Piet Ruhe	C3	3	uit	9	= 33%	3	uit	9	= 33%
Michiel Pos	C2	2	uit	6	= 33%	2	uit	6	= 33%
Pim Zonjee	C5	2	uit	6	= 33%	2	uit	6	= 33%
Jop Dekker	C3	2½	uit	8	= 31%	2½	uit	8	= 31%
Eric van Tuijl	C7	2	uit	7	= 29%	3	uit	10	= 30%
Jeroen Hoogenboom	C5	1½	uit	5	= 30%	1½	uit	5	= 30%
Peter Koefoed	C5	2	uit	7	= 29%	2	uit	7	= 29%
Tony Lith	C6	1½	uit	7	= 21%	2	uit	8	= 25%
Stefan Steemers	C5	1½	uit	7	= 21%	1½	uit	8	= 19%
Theo Weijers	C3	1½	uit	9	= 17%	1½	uit	9	= 17%
Aldo van de Woestijne	C3	1	uit	7	= 14%	1	uit	7	= 14%

En de spelers met minder dan 4 partijen:

Michel Cardena	C5	1	uit	1	= 100%	1	uit	1	= 100%
Jaap Tanja	C7	1½	uit	2	= 75%	2½	uit	3	= 83%
Robbert van het Kaar	C3	1	uit	1	= 100%	1½	uit	2	= 75%
Hans Dirks	C4	2	uit	3	= 67%	2	uit	3	= 67%
Sjoerd de Vos	C5	2	uit	3	= 67%	2	uit	3	= 67%
Alejandro de Diego	C2	1½	uit	3	= 50%	1½	uit	3	= 50%
Rick Eckstein	C7	1½	uit	3	= 50%	1½	uit	3	= 50%
Errit Petersma	C3	0	uit	1	= 0%	1	uit	2	= 50%
Hernan Ruiz	C2	½	uit	1	= 50%	½	uit	1	= 50%
Robert-Jan Schaper	C3	1	uit	3	= 33%	1	uit	3	= 33%
John Könst	C6	½	uit	2	= 25%	½	uit	2	= 25%
Josefien Bruijn	C7	½	uit	2	= 25%	½	uit	2	= 25%
Jeannette Mulder	C2	0	uit	2	= 0%	0	uit	2	= 0%
Eisse Mastenbroek	C4	0	uit	3	= 0%	0	uit	3	= 0%
Johan van der Klauw	C7	0	uit	3	= 0%	0	uit	3	= 0%
Mirjam Klijnkramer	C7	0	uit	1	= 0%	0	uit	2	= 0%

Voorlopige teamindeling seizoen 1998-1999

Jop Dekker

Caissa 1

1. Hajo Jolles
2. Robert Kikkert
3. Aran Köhler
4. Micha Leuw
5. Niek Narings
6. Elwin Osterwald
7. Gerard Rill
8. Jaap Spreeuw
9. Hans de Vilder
10. Michael Wunnink
- tl Gerard Rill

Caissa 2

1. Rik Lith
2. Pieter Melford
3. Robert-Jan Schaper
4. Jeroen Selier
5. Joost van Steenis
6. Kees Sterrenburg
7. Avni Sula
8. Hernan Ruiz
- tl Joost van Steenis

Caissa 3

1. Reitze Brouwer
2. Jop Dekker
3. Hans Dirks
4. Martin Niewenhuis
5. Errit Petersma
6. Piet Ruhe
7. Theo Weijers
8. Bert Wijchgel
- tl ??

Caissa 4

1. André Bach
2. David Colmer
3. Daan Jansen
4. Jildo Kalma
5. Wilbert de Kruiff
6. Gerard Mulder
7. Nils de Rijk
8. Herre Trujillo
- tl André Bach

Caissa 5

1. Jeroen Hoogenboom
2. Peter Koefoed
3. Ed Leuw
4. Frans Roes
5. Stefan Steemers
6. Hans Uiterwijk
7. Sjoerd de Vos
8. Pim Zonjee
- tl Jeroen Hoogenboom

Caissa 6

1. John Könst
2. Paul Laport
3. Tony Lith
4. Menno Meijer
5. Jan Meuleman
6. Leo Oomens
7. Frans Oranje
8. Alex Wunnink
- tl Leo Oomens

Caissa 7

1. Maurice Aué
2. Hans Kuijper
3. Steven Kuypers
4. Gabor Lörczy
5. Jos Titulaer
6. Eric van Tuijl
7. Maarten Vonder
8. Peter van der Werf
- tl Eric van Tuijl

Caissa 8

1. Josefien Bruijn
2. Marjolein Denslagen
3. Rick Eckstein
4. Pieter Heimans
5. Henna van Keulen
6. Johan van der Klauw
7. Wim Kraay
8. Hans Puyker
- tl ??

OKU'98

Michaël Wunnink nam deel aan het open kampioenschap van Utrecht. In een sterk bezet veld (gemiddelde rating 2100) van 88 deelnemers eindigde hij met 4 punten in de top van de ranglijst. Winnaar werd de Russische IM Evgeni Ragozin.

Analyse Michaël Wunnink

F. Konings - M. Wunnink
Utrecht 1998 - ronde 3

1. d4 Pf6 2. Pf3 e6 3. e3 b6 4. Ld3 Lb7
5. Pbd2 c5 6. 0-0 Le7 7. b3 0-0 8. c4 Pc6
9. Lb2 cxd4 10. exd4 d5 11. Pe5 Tc8 12.
Pxc6 Lxc6 13. Pf3 Ld6

Dit is mogelijk omdat wit zijn looper al naar b2 heeft ontwikkeld (geen last van Lg5).

14. De2 Lb7 15. Pe5 De7 16. Tad1 Tc7

In deze stelling was ik niet helemaal tevreden, omdat ik nauwelijks een plan zag. Het enige voordeel is dat wit niet te veel mag willen???

17. f4 Daar komt hij al!

17. ... Pe4 18. Lxe4 dxe4 19. Pg4 f5 20. Pe3 Dit was wits plan: de e-pion blokkeren, zodat Lb7 slecht blijft en een opstoot in het centrum in de stelling brengen.

20. .. h6 Remise, Koning?

21. g3 Nee! 21. .. Td7

Nu pas kwam er een plan in me op: Dd8 en Le7-f6 met druk op d4.

22. Dh5 22.d5?! Lc5!

22. .. Dd8 23. h3 **K**h7 24. Kh2

Na 24. g4? volgt g6 met damewinst.

24. .. Le7 25. d5

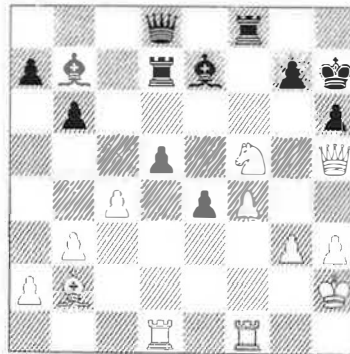
Nu zwart geen Lc5 meer heeft wegens 26. de6 zou dit moeten kunnen. Echter, het kan niet!

25. .. exd5

Eerst g6 is slecht: 25. .. g6 26. dxe6 gh5
(26. .. Txd1 27. Dd1+-) 27. Txd7 De8
28.La3 +-
29. f3

26. Pxf5 Op 26. cd5 kan g6 wel, gevolgd

door Lxd5. Diagram:

26. .. Lf6!

Op 26. ... dc4 27. Lxg7 Td2 28. Tf2 Txf2 (28. Txd1 29. Dxb6 (29. Lxb6!?) Kg8 30. Le5 Lf6 31. Dg6 Kh8 32. Dh6 met eeuwig schaak) 29. Kg1 met waanzin. Ik wilde het overzichtelijk houden. Bovendien zag ik geen tegenspel meer na: 26. ... Lf6)

27. Le5 dxc4 28. Pxb6

Laatste kans. Ik twijfelde hier tussen 28. .. Td2† en 28. .. g6. Ik had 28. .. g6 al als winnend beoordeeld, terwijl 28. .. Td2 29. Tf2 (weer) Tf2: 30. Kg1 misschien ook wint, maar dat was moeilijker te beoordelen dan de varianten na 28. .. g6.

28. .. g6 29. Dg4

Een leuke variant vind ik 29. Pf7† gh5
30. Pxd8 en nu is 30. .. Txd1 de enige zet
die een stuk wint: 31. Txd1 Txd8 -. Op
bijv. 30. .. Tdx8 31. Lxf6 Td1 32. Td1 Tf6
33. Td7 Kg6 34. Txb7 is het nog niet zo
duidelijk.

29. .. Td2+ 30. Kg1 Lxe5

Ik heb nog een tijdje het dameoffer 30. ..
Dd4 31. Ld4 Ld4 32. Kh1 e3 33. Kg1 e2
34. Kh2 ed1D bekeken. 32. Tf2 gooit roet
in het eten: 32. .. Lf2 33. Kf1 en weg
schoonheidsprijs!

31. Txd2 Dxd2 32. Pf5 Ld4† 33. Pxd4
Dxd4† 34. Kh2 Dd2† 35. Kg1 e3 36. Dh4†
Kg8 0-1

Doe meer met INTERNET

Joost van Steenis

Ik heb er geen idee van hoeveel leden van Caissa een internetaansluiting hebben (of op hun werk de beschikking hebben over Internet) maar het zijn er enige tientallen. Misschien een idee voor de (nieuwe) secretaris om van de leden ook hun mogelijkheden om gebruik te maken van deze moderne vorm van communicatie te verzamelen?

Maar gebruiken de leden deze aansluiting ook in verband met schaken?

Ik geef hieronder een overzichtje (natuurlijk altijd onvolledig) van wat er te vinden is op Internet.

In de eerste plaats hebben we onze eigen homepage:

Home.pi.net/~konjohn/home.html die
(op een uitstekende manier) verzorgd wordt
door John Könst.

Door een fusie in de providerwereld verandert de URL binnenkort in home.wxs.nl/~konjohn maar voorlopig is het oude adres ook nog te gebruiken. De site is een bezoek meer dan waard bijvoorbeeld voor het uitgebreide overzicht van de roemrijke geschiedenis van Caissa, de uitslagen van de interne en de externe competitie en de vele links naar andere belangwekkende sites. Natuurlijk ook de adressen van het bestuur maar van groter belang voor de leden die wat minder komen en toch contact met de club willen houden: de voornaamste artikelen uit CaissaNieuws.

Voor de schaakstudenten is er de interessante site uit Pittsburgh Verenigde Staten waar miljoenen partijen zijn opgeslagen. De site wordt regelmatig aangevuld. Men kan zoeken op opening maar ook op persoon (meer dan 1000

partijen van Timman bijvoorbeeld) of op toernooi (ook toernooien uit het begin van deze eeuw).

Het adres is: <ftp://ftp.pitt.edu/group/chess/PGN/openings>. Vandaar kan men naar de centrale site waar men weer kan afdalen tot partijen in CB-formaat. Alle partijverzamelingen zijn gezipped, dat wil zeggen dat men moet kunnen unzippen. Op de club is wel iemand die daarmee kan helpen als men geen unzip-programma heeft. CB betekent Chessbase en die partijen kunnen nagespeeld worden via een database die dat formaat kan lezen. Ik geef de voorkeur aan het PGN (pagina of tekst)-formaat omdat ik zo de partijen in gewone notering op mijn scherm krijg en dan kan lezen en naspelen en dan eventueel kan bewaren in mijn database. Alle partijen zijn gecodeerd op de openingscode ECO, waarbij bijvoorbeeld de Siciliaanse Draak loopt van B70 tot en met B78 en de verschillende Konings-Indische openingen te vinden zijn onder de letter E. Vanzelfsprekend is deze ECO-index op de site te vinden is.

The week in chess

Wil men actueler bezig zijn dan is het beste schaakblad van Internet The Week in Chess van Mark Crowther (www.chesscenter.com/twic/twic.html).

Dit blad geeft elke week het actuele nieuws (gezippt) weer. Ook worden de partijen van de meest recente toernooien (ook weer gezippt) gepubliceerd zodat men kan zien hoe Kasparov het Israëlische team met 7-1 versloeg of hoe de partijen in de match Kramnik-Shirov zijn verlopen. Elke week – meestal maandagnacht – is een nieuw nummer beschikbaar maar ook oude nummers zijn nog te raadplegen en te downloaden

De uitslagen van de SGA-competitie staan op de site van Isolani gaan waar ook de mailingen van de SGA beschikbaar zijn: www.isolani.demon.nl/sga/htm.

De KNSB heeft ook een eigen site waarop onder meer uitslagen en cijfers (ook de eigen KNSB-rating) te vinden zijn – en verwijzingen naar andere sites dus als men ergens begint kan men blijven rondkijken: www.schaakbond.nl/

Om op de hoogte te blijven van de mededelingen van de KNSB kan men twee gratis e-mails krijgen, de een over de landelijke KNSB-competitie (de uitslagen al de volgende dag in huis!), de ander met de Nederlandse wedstrijdkalender. Je kan je daarop abonneren door contact op te nemen met Patrick Rasenberg van het Bonds bureau via: bonds bureau@schaakbond.nl.

Voor het laatste nieuws van de FIDE verwijs ik naar de site: www.chessweb.com/ waar van iedereen de internationale FIDE-rating te vinden is.

Als men in het buitenland een toernooi wil spelen kan men beginnen op de site van Stephanie Speckert www.informatik.uni-bremen.de/~steffi/tur.html vanwaar men weer naar andere buitenlandse sites met nog meer toernooien kan gaan.

De laatste nieuwtjes

Tenslotte is er voor de laatste nieuwtjes, roddeltjes, ruzies en discussies de nieuwsgroep nl.sport.schaken waar bijvoorbeeld de uitslagen van het weekeinde toernooi in Bussum te vinden waren of de discussie over de voor- en nadelen van de nieuwe regel dat men bij vluggertjes de koning niet meer mag slaan. Heeft men een probleem op schaakgebied dan kan men proberen om daar via deze weg een oplossing voor te vinden. Dat kan ook via een van de drie

Amerikaanse schaaknieuws groepen, die beginnen met rec.games.chess. en dan *analysis, misc of politics* waar ik enige tijd geleden een uitgebreide discussie heb gevolgd over copyright op schaakpartijen. Een voorbeeld van een ontwikkeling waarbij de maatschappij van mensen steeds meer wordt vernauwd tot een maatschappij waar alles bepaald wordt door geld.

Actueel schaaknieuws

Voor het meest actuele schaaknieuws hebben we de Nederlandse teletekst waar via Internet alle pagina's van een nummer tegelijk op te roepen zijn zodat men bij het naspelen van een partij niet meer hoeft te wachten op de verandering van de pagina's. Deze site is: www.omroep.nl/cgi-bin/tt/nos/page/t/o/m/h629 Via deze ingang kan men ook op andere teletekstpagina's komen.

Allerlei commerciële organisaties hebben ook hun internetsites wat makkelijk kan zijn als men een overzicht van hun aanbod wil hebben zonder naar de winkel te gaan – met wellicht opdringerige verkopers. De Schaak- en Gowinkel Het Paard (Haarlemmerdijk 147 Amsterdam) is bijvoorbeeld te vinden op www.xs4all.nl/~paard. Geen idee wat daar te zien is want ik ben er zelf nog nooit geweest maar ik vermoed dat ook hun collectie tweedehands boeken vermeld is.

En er is nog veel meer, zoals sites over speciale openingen, sites met problemen, educatieve sites, manieren om op Internet partijen te spelen (vrij duur), enzovoorts. Als men met bovenstaande adressen begint komt men een heel eind. Zet de meest belangrijke in je Favorieten en je hoeft de deur niet meer uit omdat je de hele dag met schaken bezig kunt zijn.

Maar daar moet ik niet aan denken, de hele dag schaken? Brrrrrrrr!

- Klassiek -

José Capablanca

Het is dit jaar 110 jaar geleden dat José Capablanca werd geboren. Nog steeds maken zijn partijen grote indruk op de schaakkiefhebber. Onlangs verscheen nog de derde druk van *Capablanca's 100 Best Games of Chess* van Harry Golombek.

Capablanca's reputatie is niet onomstreden. Zo zette William Hartston in *The Kings of Chess* de woorden 'lui, ijdel en onoverwinnelijk' boven het hoofdstuk dat hij wijdt aan Capablanca.

Deze karakterisering laat iets zien van de uiteenlopende opinies die in de loop der tijd rond Capablanca zijn ontstaan. Die betroffen niet alleen zijn persoon, maar ook zijn spel. Dat zou saai en fantasieloos zijn. Inderdaad is zijn spel meer positioneel dan tactisch. Zelf meende hij: 'Men moet complicaties niet opzoeken, maar ze ook niet vermijden.'

José Raoul Capablanca y Graupera werd geboren op 19 november 1888 in Havana op Cuba, dat toen nog een Spaanse kolonie was. Hij leerde schaken door de partijen te volgen die zijn vader dagelijks tegen een vriend speelde. Als vijfjarige bezocht hij al de plaatselijke schaakclub. Maar om medische redenen speelde hij weinig. Toen hij twaalf was speelde hij zijn eerste belangrijke tweekamp. Het ging om het kampioenschap van Cuba. Juan Corzo was zijn tegenstander. De eerste speler die vier partijen had gewonnen zou tot kampioen worden verklaard. Capablanca bleek een snelle leerling. Na de eerste twee partijen verloren te hebben, speelde hij remise en won de vierde matchpartij. De uiteindelijke score was 7-5 voor Capa.

Die vierde partij toont al iets van de be-

lofte die zijn spel inhield toen hij twaalf jaar oud was. Was Capablanca een saaie speler, of had hij een superieur positioneel gevoel? Oordeel zelf!

Juan Corzo - José Capablanca

Havanna 1900

Hampe-Allgaier-Thoroldgambiet.

1. e4 e5 2. Pc3 Pc6 3. f4 exf4 4. Pf3 g5 5. h4 g4 6. Pg5

Corzo heeft uit opportunistische overwegingen gekozen voor een dubieus gambiet tegen zijn onervaren tegenstander.

6. .. h6 7. Pxf7 Ke7 8. d4 d5

Na afloop wees Corzo zijn tegenstander op het feit dat de theorie eigenlijk 8. .. d6 aanbeveelt.

9. exd5

Goed voor zwart zou zijn: 9. Lxf4 Lb4

9. .. De7† 10. Kf2 g3† 11. Kg1

De koning staat schijnbaar veilig. Zwart komt echter met een krachtzet om de diagonaal g1-a7 te openen.

11. .. Pxd4† 12. Dxd4

Gedwongen. Anders volgt na 12. Lxf4 Pf5 met als dreiging Dc5†.

12. .. Dc5 13. Pe2 Db6!

Aantrekkelijker dan het voorzichtiger 13. .. Dd4† 14. Pxd4 Lc5 15. c3

14. Dxb6 axb6 15. Pd4 Lc5 16. c3 Ta4

Fris van de lever

Peter Koefoed

met als dreiging .. Td4.

17. Le2 Lxd4† 18. cxd4 Txd4 19. b3 Wit probeert te profiteren van de slechte positie van de zwarte dametoren, maar zwart heeft verder gekeken.

19. ... Pf6 20. Lb2 Td2 na 20. ... Txd5 volgt uiteraard 21. Lc4.

21. Lh5† Met de hoop op 21. ... Kg7 22. Lc3 Tc2 23. Le5

Eeuwe: 'Men lette goed op de krachtige finale: met een gering aantal, maar zeer goed geplaatste, stukken wordt een snelle beslissing afgedwongen.'

21. ... Pxb5! 22. Lxh8 f3 23. gxf3 Wit moet wel want na 23. Lc3 f2† 24. Kf1 Lf5 25. Lxd2 komt 25. ... Ld3.

23. ... Pf4 24. Le5 na Te1 Tg2† 25. Kf1 Tf2† 26. Kg1 Lh3

24. Tg2† 25. Kf1 Tf2 26. Ke1 Pd3† Wit geeft op.

De laatste partij verliep als volgt:

José Capablanca - Juan Corzo
Havanna 1900

Damepion opening

1. d4 d5 2. Pf3 c5 3. e3 Pc6 4. b3 e6 5. Lb2 Pf6 6. Pbd2 cxd4 (?) 7. exd4 Ld6 8. Ld3 0-0 9. 0-0 Ph5 10. g3 f5 11. Pe5 Pf6 12. f4 Lxe5 13. fxe5Pg4 14. De2 Db6 15. Pf3 Ld7 16. a3 Verhindert Pb4 en bereidt de opmars van de pionnen op de damevleugel voor.

16. ... Kh8 17. h3 Ph6 18. Df2 Pf7 19. Kg2 g5 nu wordt de lange diagonaal zwak.

20. g4! Na 20. ... fxg4 21. hxg komt Th1 en na 20. f4 komt toch h4.

20. ... Pe7 21. De3 Tg8 22. Tae1 Pg6 23. gxf5 Pf4† 24. Kh2 Pfxd3 25. Dxd3 exf5 26. c4! Het openen van de stelling.

26. ... De6 Het alternatief is 26. ... Dh6 27. cxd g4 28. Pg1 Pg5 29. e6 Pf3† 30. Txf3

27. cxd5 Dxd5 28. e6! Lb5 want na 28. ... Lxe6 beslist 29. Txe6 etc.

29. Dxb5 De twaalfjarige offert de dame! Later zegt Capablanca dat Dd2 ook voldeende zou zijn geweest voor de winst.

29. ... Dxb5 30. d5† Tg7 31. exf7 h6 Ook 31. ... Tf8 32. Pd4 Dxd5 33. Te8 Dxf7 34. Tf8† Dxf8 35. Pxf5 wint.

32. Pd4 Dxf1 Beter is er niet. Na 32. ... Dd7 komt 33. Pxf5 Dxf7 34. Lxg7† Kh7 35. Te7

33. Txf1 Txf7 34. Txf5 Txf5 35. Pxf5† Kh7 De rest is techniek heet het dan, maar voor de gewone sterveling valt in het vervolg nog wel wat op te steken.

36. Pe7! Tf8 37. Kg2 h5 38. d6 g4 39. hxg4 hxg4 40. Le5 Kh6 41. d7 Td8 42. Pg8† Txg8 of 42. ... Kg6 34. Pf6 Kf7 44. Lc7

43. Lf6 Kg6 44. d8D Txd8 45. Lxd8 b5 46. Kf2 Kf5 47. Ke3 Ke5 48. Kd3 Kd5 49. Ke3 g3 50. Lh4 g2 51. Lf2 a5 52. b4 Ke5 53. Lb6 niet bxa, dan is het remise omdat de looper niet veld a8 bestrijkt

53. ... Kd5 54. Kd3 Kc6 55. Lg1 Kd5 56. Lh2 Kc6 57. Kd4 a4 58. Ke5 Kb6 59. Kd5 Ka6 60. Kc5 zwart geeft op.

Na 60. Kc6 g1D 61. Lxg1 is het pat! De volgende keer volgen we Capablanca als hij voor zijn studie naar Amerika gaat en hij in 1905 op de Manhattan Chess Club in New York zijn krachten meet met de topspelers in de Nieuwe Wereld.

Grossbach - Emerich
Wenen 1899

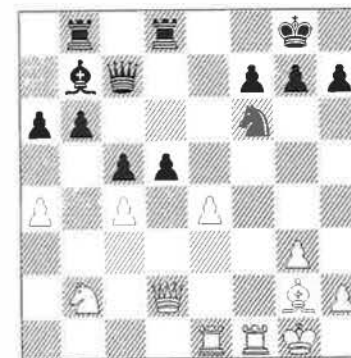
1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lb5 Lc5 4. c3 Pge7 5. d4 ed4 6. cd4 Lb6 7. d5 Pb8 8. 0-0 0-0 9. d6 Pg6 10. Lg5 De8 11. Pc3 De6 12. e5 Pxe5 13. Pxe5 Dxe5 14. Le7 Te8 15. Tel Dc5 16. Pe4 Db5

17. Pf6†! gf6 18. Dg4† Dg5 19. Lf6! +- 20. Tf6! gf6 21. Lf6 +- —

Soultanbeieff - Courtens
Visé 1931

1. Pf3 d5 2. c4 e6 3. g3 b6 4. Lg2 Lb7 5. b3 dc4 6. bc4 c5 7. 0-0 Pf6 8. Lb2 Pbd7 9. d3 Dc7 10. Pc3 a6 11. a4 Tb8 12. e4 Ld6 13. De2 0-0 14. Tael Pe5 15. Pd2 Tfd8 16. f4 Pxd3 17. Dxd3 Lxf4 18. Pd5 Lxd2 19. Dd2 ed5

Panke - Kranenberg
Schmollenhagen 1941

1. d4 Pf6 2. Pc3 e6 3. e4 b6 4. f4 Lb7 5. Ld3 d6 6. Pf3 Le7 7. e5 de5 8. fe5 Pfd7 9. 0-0 c5 10. Pe4 cd4 11. Pd6 Ld6 12. ed6 e5 13. Pd4 ed4 14. De2† Kf8 15. Txf7 Kxf7 16. Lc4† Kf8 17. Lg5 Pf6 18. Tf1 Pbd7 19. De6 De8

Diagram:

20. Txf6! Pxf6 21. Dxf6! gf6 22. Lh6†

Ranglijst na zomerronde 5

Pieter Allaart

Pl.	Nr.	Speler	Part	+	=	-	Pnt	Zw %	GT	GS	Zomer	Wrd
1	+1 19	M. Vonder	5	5		5	-1	100	8	41	478	39
2	-1 6	H. Puyker	5	3	1 1	3½	+1	70	5	28	481	39
3	+2 11	S. Kuypers	5	2	1 2	2½	-1	50	5	20	543	39
4	-1 9	W. Kraaij	4	2		2 2		50	4	20	554	40
5	-1 2	J. v. d. Klauw	5	1		4 1	+1	20	7	8	558	40
6	+4 36	J. Franssen	5	4	1	4½	+1	90	20	41	563	40
7	-1 23	A. Wunnink	4	3	1	3		75	13	32	570	41
8	-1 16	J. Sieben	2	2		2		100	13	43	588	41
9	-1 24	G. Lörinczy	5	2	1 2	2½	+1	50	16	22	595	41
10-1	1	M. Denslagen									595	42
11+1135		F. Oranje	5	3	1 1	3½	-1	70	19	32	601	42
12-1	3	J. Bruijn									605	42
13+1239		E. Leuw	5	3	1 1	3½	+3	70	30	34	609	43
14-2	4	H. van Keulen	2			2 3					610	43
15-2	33	R. van Slooten	3	3		3	+1 100		30	48	613	43
16-2	5	M. Rademakers									615	44
17-2	7	H. Schoonewelle									625	44
18	-2 21	J. Tanja	5	1	1 3	1½	+1	30	15	13	626	44
19+10	27	J. Potters	5	2		3 2	-1	40	28	19	627	45
20	-3 17	C. O'Mahony	1	1		1	-1	100	21	45	629	45
21	-3 8	M. Klijnkramer									630	45
22	-3 119	R. Ollaze	1			1	-1		4		640	46
23	-3 10	M. v. d. Ruijt									640	46
24	-3 20	L. Oomens	3		1	2 1	-1 33	17	15		642	46
25	-2 12	P. Heimans	2			2			8		650	47
26+8	34	M. Ligtenberg	4		2		2 2	50	34	25	654	47
27	-3 13	M. Ligtenstein									655	47
28	-2 14	E. Verlinde									660	48
29	-2 15	G. Sylbing									665	48